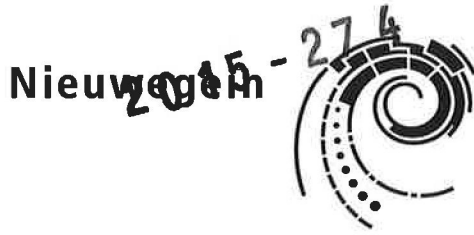

2015 - 274

Openbare orde & veiligheid

Startnotitie Integraal Veiligheidsprogramma

Samen naar een integraal veiligheidsprogramma 2016-2018

Raadsnummer -
Datum 4 mei 2015
Auteur Maarten Meijerink
Versie 1.0

Inhoudsopgave

1	Wat is de beleidsopgave?	3
	1.1 Inleiding.....	3
	1.2 Historie	3
	1.3 De inhoudelijke opgave	3
	1.4 Ambitie	4
	1.5 Strategische doelstellingen	4
	1.6 Bestaand beleidskader	4
	1.7 Uitgangspunten.....	6
2	Wat gaan we doen?.....	7
	2.1 Stappen om te komen tot een IVP 2016-2019.....	7
	2.2 Wie zijn er betrokken?	9
	2.3 Bestuurlijke rollen	10
3	Wat hebben we daarvoor nodig?	11
	3.1 Mijlpalen	11
	3.2 Financiën.....	11
	3.3 Communicatie.....	11

1 Wat is de beleidsopgave?

1.1 Inleiding

Deze startnotitie geeft aan hoe de beleidsontwikkeling van een nieuw Integraal Veiligheidsprogramma 2016-2019 (verder: IVP) voor de gemeente Nieuwegein eruit ziet. In het IVP beschrijven we als gemeente wat onze missie en doelstellingen zijn op het gebied van veiligheid. Vervolgens geven we op hoofdlijnen aan hoe de aanpak en de organisatie daarvan eruit ziet. Dit doen we op basis van een analyse van de lokale veiligheidssituatie en door in gesprek te gaan met de stad. In deze startnotitie komen de strategische, beleidsmatige en methodische uitgangspunten aan bod.

1.2 Historie

In 2012 is door de raad voor de periode van 2012 tot en met 2015 het Integraal Veiligheidsplan vastgesteld. Aan het einde van deze periode is het noodzakelijk een nieuw beleidsplan vast te stellen. Hiermee zorgen we voor continuïteit in de integrale aanpak van veiligheid. De aanpak zoals in deze startnotitie is omschreven, is anders dan bij het IVP 2012-2015 (raadsnummer 2012-005), zo is er meer ruimte voor de input van de stad en sluit deze meer aan op de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie (Bureau Regionale Veiligheidsstrategie, verder RVS).

1.3 De inhoudelijke opgave

De criminaliteit is de laatste jaren gedaald¹, het veiligheidsgevoel van de Nieuwegeinse inwoners kent echter niet dezelfde trend maar blijft gelijk. Veiligheid is voor veel mensen een belangrijk onderwerp en heeft mede daarom ook een belangrijke plek in de programmabegroting in de vorm van het programma openbare orde en veiligheid. Dankzij de digitale middelen die beschikbaar zijn, hebben burgers steeds meer en sneller informatie beschikbaar en is te zien dat veiligheid steeds vaker de aandacht krijgt. Het is de opgave voor de gemeente Nieuwegein en haar partners op het gebied van veiligheid om een integraal veiligheidsbeleid te ontwikkelen en tot uitvoering te brengen met als resultaat een afname van criminaliteit en een verbetering van het veiligheidsgevoel. Het is niet alleen aan de gemeente om de veiligheid te bewaken, de gemeente voert wel de regie op dit gebied. De verschuiving van de rol van de overheid van 'zorger' naar 'faciliteerder' maakt dat een steeds groter beroep wordt gedaan op de eigen kracht van burgers, bedrijven en instellingen. Dit biedt ook kansen voor de aanpak van overlast en criminaliteit. Inwoners, organisaties, ondernemingen en andere overheidsinstellingen hebben elk hun eigen verantwoordelijkheid en leveren een bijdrage aan de veiligheid. Door het veiligheidsbeleid te richten op de eigen kracht van deze partijen worden

¹ Bron: Veiligheidsbeeld 2014 Midden Nederland, Bureau Regionale Veiligheidsstrategie, jan 2015.

veiligheidsthema's op gemeente-, wijk- of straatniveau, daar waar mogelijk, door andere partijen (burgers, diverse instanties, stichtingen, enz) zelf aangepakt. Dit resulteert mogelijk in meer sociale cohesie dat op haar beurt weer bij kan dragen aan het verbeteren van het veiligheidsgevoel. Uiteraard zullen er ook onderwerpen zijn waar de gemeente en de veiligheidspartners (politie en Openbaar Ministerie) een rol hebben en zullen moeten nemen.

1.4 Ambitie

Nieuwegein is een gemeente die veilig voelt, maar ook veilig is en waar verschillende partijen (burgers, instanties, verenigingen enz.) samen werken aan het verbeteren van de veiligheid.

1.5 Strategische doelstellingen

Met het integraal veiligheidsbeleid werkt de gemeente als regisseur aan:

- Het creëren en onderhouden van vitale, leefbare wijken waarin alle generaties bewoners zich veilig voelen en bereid zijn zich in te zetten voor de bevordering van de veiligheid.
- Duurzame sociale en fysieke veiligheid op de terreinen van wonen, werken en verblijven, bereikt door effectieve samenwerking van alle verantwoordelijke partners. Deze partners nemen hun verantwoordelijkheid en spreken elkaar hier ook op aan.
- Een bewegelijke en alerte gemeenschap die blijvend werk maakt van veiligheid en waarin publieke en private partijen elkaar bijstaan en versterken om zowel objectief als subjectief gezien de veiligheid te verbeteren.
- Het terugdringen van criminaliteit door zowel de negatieve uitingsvormen als de oorzaken van deze verschijnselen aan te pakken.
- Het uitvoering geven aan prioriteiten van het landelijke en regionale niveau daar waar de gemeente een rol heeft.

1.6 Bestaand beleidskader

Bij het opstellen van het IVP zijn de volgende beleidskaders van belang:

1.6.1 Gezamenlijke veiligheidsagenda 2015-2018²

De veiligheidsagenda bevat de landelijke prioriteiten in de aanpak van criminaliteit en wordt opgesteld door de minister van Veiligheid en Justitie, de regioburgemeesters en de procureurs-generaal. De veiligheidsagenda 2015-2018 kent zes thema's: *aanpak van ondermijning, cybercrime, horizontale fraude, afpakken, kinderporno* en *High Impact Crimes (HIC)*. Voor de aanpak van ondermijning, cybercrime, horizontale fraude, afpakken en kinderporno is evident een landelijke afgestemde aanpak noodzakelijk. Aan deze thema's zijn specifieke meetbare landelijke beleidsdoelstellingen voor de politie gekoppeld (art 18 Politiewet 2012). Deze thema's en bijbehorende landelijke beleidsdoelstellingen zijn gezamenlijk tot stand gekomen, met als achterliggend idee dat deze thema's maatschappelijke veiligheidsproblemen zijn die landelijk spelen, die (regio)grensoverschrijdend zijn en/of waar afstemming op landelijk niveau voor nodig is. De aanpak van de high impact crimes wordt met name

² Ministerie van Veiligheid en Justitie, september 2014, Gezamenlijke veiligheidsagenda 2015-2018

lokaal bepaald. De veiligheidsagenda is complementair aan de regionale en lokale veiligheidsagenda's.

1.6.2 Gezamenlijke veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2015-2018

Door het Regionaal College van de politie regio Midden-Nederland zal naar verwachting in het 2e kwartaal 2015 de nieuwe gezamenlijke veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2015-2018 worden vastgesteld. In deze strategie worden de regionale prioriteiten en aanpak op het gebied van veiligheid geformuleerd. Het gaat om de prioriteiten: *veilige buurten, misdrijven met grote impact op het slachtoffer, georganiseerde ondermijnende criminaliteit en persoonsgerichte aanpak (PGA)*. Voor het opstellen van deze Gezamenlijke veiligheidsstrategie Midden-Nederland is de gemeenteraad gevraagd om input. Daaruit zijn diverse prioriteiten meegegeven die op de volgende manier passen in de veiligheidsstrategie. De prioriteiten autokraken, bedrijfsinbraken en winkeldiefstal, overlastgevende-, hinderlijke-, en criminele jeugdgroepen allemaal onder het thema Veilige buurten. De prioriteiten woninginbraken, straatroof, huiselijk geweld, passen binnen het thema Misdrijven met grote impact op het slachtoffer. En de prioriteit Georganiseerde criminaliteit komt terug in het thema Georganiseerde ondermijnende Criminaliteit. De gezamenlijke veiligheidsstrategie midden-Nederland 2015-2018 bevat een aantal programma's die de verschillende prioriteiten bevatten. Al deze programma's vragen om nadere uitwerking op lokaal niveau, daarom zijn deze leidend voor de invulling van het IVP.

1.6.3 Coalitieakkoord 2014-2018: De toekomst vormen we samen³

Hoofdstuk 7 van het coalitieakkoord 2014-2018 behelst de agenda voor de leefomgeving en veiligheid. In dit hoofdstuk staan onder andere de ambities beschreven op het gebied van integrale veiligheid.

"Preventie is een belangrijk instrument om overlast en gevoelens van onveiligheid bij Nieuwegeiners te voorkomen. Hierbij komt zorg en veiligheid steeds meer in elkaars verlengde te liggen. Hierdoor moet op deze beleidsterreinen beter samengewerkt worden. Samenwerking tussen ouders, leerkrachten, de wijkagent, jongerenwerkers, stadstoezichthouders en zorgverleners moet leiden tot vroegtijdige signalering, waardoor overlast en criminaliteit beheerst worden. Preventie gaat boven handhaving. Handhaving moet effectief en proportioneel zijn. De gemeente en haar partners stimuleren inwoners en ondernemers om te voldoen aan het politiekeurmerk Veilig Wonen en het keurmerk Veilig Ondernemen. Nieuwegeiners zijn (mede) verantwoordelijk voor de veiligheid en de kwaliteit van de openbare ruimte in hun buurt en wijk. Hiermee versterken we de saamhorigheid en sociale cohesie. Samen met de wijk gaan we werken aan een veiligheidsplan, dat bijdraagt aan het schoon, heel en veilig houden van de wijk. In relatie hiermee wordt ook het huidige Integraal Veiligheidsplan geactualiseerd.

Dit plan geeft aan hoe gemeente, politie, inwoners, bedrijven en instellingen samen werken aan een veilig Nieuwegein. Dit bevat onder andere maatregelen tegen woning- en auto-inbraken en fietsendiefstal (High Impact Crime). We willen inzetten op het tegengaan van (georganiseerde) criminaliteit waaronder mensenhandel en uitbuiting."

³ Gemeente Nieuwegein, 2014, Coalitie akkoord: De toekomst vormen we samen

1.7 Uitgangspunten

Het integraal veiligheidsbeleid kent een aantal (randvoorwaardelijke) uitgangspunten:

1.7.1 Aansluiting op Gezamenlijke Veiligheidsstrategie Midden-Nederland

Bij het opstellen van het IVP 2016-2019 zal aansluiting gezocht worden bij de indeling van de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2015-2018. Op die manier sluit het IVP beter aan bij deze bovenliggende veiligheidsstrategie en kan gericht uitvoering worden gegeven aan de prioriteiten hieruit.

1.7.2 Gebiedsscan Nieuwegein

Om een beeld te krijgen van de stand van zaken op het gebied van veiligheid in Nieuwegein is door het bureau Regionale Veiligheidsstrategie (RVS) ⁴een zogenaamde gebiedsscan gemaakt. De gebiedsscan geeft een schets op de verschillende veiligheidsgebieden. Deze schets bevat zowel een objectief beeld van veiligheid (cijfers) als een trend analyse (door experts). Door de koppeling van een analyse over de afgelopen 4 jaar in cijfers en een trendanalyse om vooruit te kijken, geeft de gebiedsscan niet alleen een inzicht in hoe het ervoor staat op het gebied van veiligheid in Nieuwegein maar ook wat de komende jaren van belang gaat zijn. Deze gebiedsscan geeft daarmee belangrijke input voor het IVP 2016-2019.

1.7.3 Basis voor verdere samenwerking

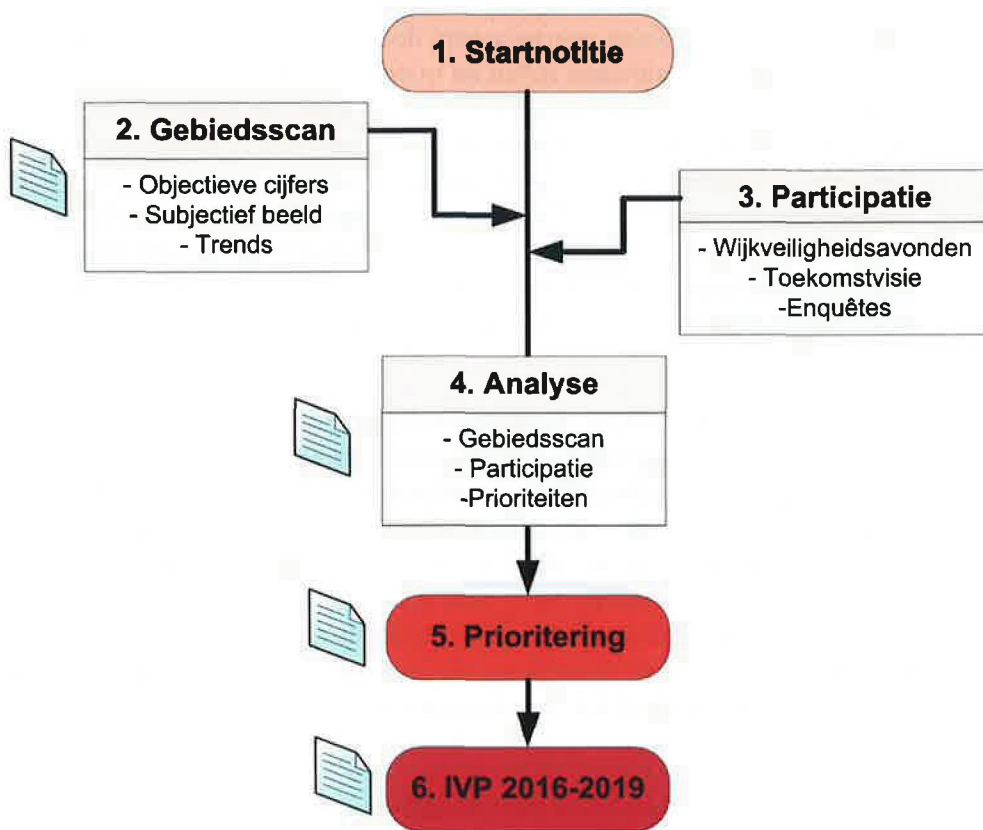
Deze startnotitie geeft een basis om samen met de verschillende partners op gebied van veiligheid te werken aan de integrale aanpak van veiligheid. De samenwerking leggen we vervolgens vast in het IVP. Naast het bepalen van de prioriteiten zal het IVP ook uitspraken doen over de uitvoering op deze prioriteiten. Zo geeft het IVP richting aan de uitvoering van de aanpak op gebied van veiligheid en geeft het de samenwerking vorm.

⁴ Bureau Regionale Veiligheidsstrategie is een bureau van en voor de veiligheidspartners: de gemeenten, het OM en de politie van Midden-Nederland. Bureau RVS ondersteunt de veiligheidspartners in de aanpak van veiligheid en opstellen van veiligheidsbeleid.

2 Wat gaan we doen?

2.1 Stappen om te komen tot een IVP 2016-2019

De onderstaande stappen worden doorlopen om te komen tot een IVP 2016-2018.

1. Startnotitie

In deze startnotitie is uiteengezet hoe de beleidsontwikkeling plaatsvindt, met welke partners, volgens welke planning, met welke uitkomsten, tegen welke kosten/capaciteitsbeslagen en vanuit welke strategische, beleidsmatige en methodische uitgangspunten.

2. Gebiedsscan

Door het bureau Regionale Veiligheidsstrategie (RVS) is een gebiedsscan gemaakt welke een schets geeft over de stand van zaken op het gebied van criminaliteit in Nieuwegein. De gebiedsscan gaat zowel in op de objectieve veiligheid (cijfers) als de subjectieve (beleving van veiligheid) en beschrijft trends voor de komende jaren. Deze gebiedsscan levert belangrijke input voor de veiligheidsanalyse.

De input voor deze gebiedsscan komt mede van de verschillende partners in de veiligheidsketen; op deze wijze hebben de politie, het Openbaar Ministerie, het Regionaal Informatie & Expertise Centrum (RIEC) en het Veiligheidshuis al input kunnen meegeven voor het IVP. Daarnaast hebben ook de woningbouwcorporaties en het jongerenwerk input geleverd.

3. Participatie

Burgers, ondernemers en het maatschappelijk middenveld weten beter dan wie ook wat op het gebied van veiligheid van belang is in hun directe omgeving. Daarom gaan we in gesprek met hen over veiligheid. Bewoners zullen we raadplegen via themabijeenkomsten van de diverse wijknetwerken, hiermee zijn we in februari al gestart. Deze bijeenkomsten hebben als doel om met elkaar te praten over wat men kan doen voor een veiligere leefomgeving (onder andere hoe voorkom je woninginbraak) en worden georganiseerd door het wijknetwerk (met ondersteuning van de gemeente). Daarnaast zullen we in deze bijeenkomsten ons oor te luisteren leggen om te horen wat er op veiligheidsgebied speelt bij inwoners en waar mogelijkheden liggen om gebruik te kunnen maken van de kracht van de burgers. De verwachting is dat het traject van de toekomstvisie ook inzicht zal geven in de wensen van burgers, ondernemers, scholen en verenigingen. De uitkomsten hiervan zullen ook meegenomen worden. Daarnaast is het de bedoeling ondernemers en scholen via een online enquête gericht om input te vragen. Met al deze informatie kunnen we het IVP 2016-2019 beter laten aansluiten bij de partijen uit onze stad.

4. Analyse

In deze analyse wordt de inhoudelijke basis voor het beleid gelegd. Aan de hand van de indeling van de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie Midden-Nederland wordt geanalyseerd welke veiligheidsproblematiek aan de orde is, hoe de huidige aanpak eruitziet en welke verbetermogelijkheden er zijn. Deze analyse komt tot stand door het combineren van de cijfers en trends uit de gebiedsscan, met de input vanuit de participatie. Onderwerpen die in deze analyse naar boven komen maar niet passen in de indeling van de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie, zullen worden opgenomen in een categorie voor lokale prioriteiten. De uitkomsten van deze analyse worden met de prioritering meegezonden aan de gemeenteraad.

5. Prioritering

De indeling van de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie Midden-Nederland geeft de basis voor de prioritering van het IVP 2016-2019. Om tot een definitieve prioritering te komen zullen de uitkomsten uit de analyse gecombineerd worden met deze prioriteiten. In een informatieavond zal de raad worden gevraagd om reactie te geven op de prioritering die hieruit komt. Tijdens deze avond is er ook ruimte om input te leveren op de prioritering. Mogelijk volgt hieruit een prioritering die is aangevuld met lokale prioriteiten.

6. Integraal veiligheidsprogramma (september – november 2015)

Aan de hand van de prioriteiten uit de stap hiervoor zal het IVP worden opgesteld. In het IVP zal op de verschillende prioriteiten naast de doelstelling ook de aanpak op hoofdlijnen worden geformuleerd. Bij het opstellen van het IVP worden interne en externe partners betrokken om mee te denken en te schrijven, maar ook

om de aansluiting op ander beleid (zowel intern als extern) te bewaken. Het IVP zal in november ter vaststelling aan de gemeenteraad worden gezonden.

2.2 Wie zijn er betrokken?

Zoals gesteld in paragraaf 1.3 is het niet enkel aan de gemeente om de veiligheid te bewaken en te bevorderen, de gemeente voert slechts regie op dit gebied. Naast de gemeente als regisserende partij kent de integrale benadering van veiligheid een verscheidenheid aan andere instellingen, ondernemingen, overheidsinstellingen, maar ook bewoners en ondernemers.

Bewoners

Bewoners zijn in de eerste plaats een partner van de gemeente bij veiligheid. Zij zijn degene die het meest merken van veranderingen op het gebied van veiligheid, maar ook degene die een wezenlijke bijdrage kunnen leveren in de veiligheid op straat en het veiligheidsgevoel. Met de veranderende rol van de overheid veranderd ook de rol van de burger in de aanpak van veiligheidsproblematiek. Steeds meer zal een beroep gedaan worden op de eigen kracht van inwoners.

Ondernemers

Betrokkenheid van ondernemers en het gevoel verantwoordelijkheid te hebben voor de aanpak van onveiligheid kan een belangrijk verschil maken in de aanpak van veiligheidsproblematiek. De eigen kracht van ondernemers om te werken aan veiligheid en onveiligheidsgevoelens is daarbij steeds meer van belang vanwege de veranderende rol van de overheid.

Politie

Bij veiligheid wordt vaak snel gedacht aan het optreden door de politie. De politie vervult een essentiële rol in het bevorderen van de veiligheid en in het optreden tegen criminaliteit. Niet altijd is het terecht dat enkel aan de politie wordt gedacht. Er zijn meer partners die een belangrijke rol spelen in het veiligheidsdomein. De politie zorgt wel voor een brug naar partners in veiligheid en vervult een rol in het sluitstuk van de veiligheidsketen, daar waar repressief optreden noodzakelijk is.

Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke rechtshandhaving. Daarnaast heeft het OM gezag over de opsporingstaken van de politie, waarmee een belangrijk deel van de politiecapaciteit is gemoeid. Voor de gemeente is het OM een belangrijke samenwerkingspartner, zeker waar het gaat om de aanpak van veelplegers, jongerenoverlast en georganiseerde criminaliteit.

Veiligheidshuis

Het Veiligheidshuis Regio Utrecht, waar Nieuwegein bij is aangesloten, draagt zorg voor het aansluiten van preventie, repressie en nazorg op een aantal gebieden. Veelplegers, jongeren, ex-gedetineerden zijn hier voorbeelden van. Op één fysieke plek werken de deelnemende partners aan het voorkomen van recidive, verbeteren van leefomstandigheden en structureel aanpakken van achterliggende problemen bij verdachten.

Samenwerkingsverbanden

Naast lokaal werkzame partners zijn er ook regionaal gezien strategische samenwerkingsverbanden. Het bureau Regionale Veiligheidsstrategie en het RIEC zijn voorbeelden van dergelijke organisaties die als netwerkpartner een rol kunnen spelen in de aanpak van veiligheid.

Overige externe partners

Naast de met naam en toenaam genoemde partners ken het veiligheidsveld nog andere partners zoals woningbouwcorporaties, welzijnsorganisatie verenigingen en scholen.

2.3 Bestuurlijke rollen

Gemeenteraad

Bepaald de prioriteiten voor het IVP en stelt uiteindelijk het nieuwe IVP vast.

College van B&W

Het college stelt de startnotitie vast en bereidt de prioritering en het IVP voor op besluitvorming door de gemeenteraad en is uiteindelijk belast met de uitvoering van de gestelde kaders.

Burgemeester

Portefeuillehouder Openbare Orde en Veiligheid en in die rol inhoudelijk betrokken bij het integraal veiligheidsplan van de gemeente. Daarnaast zal de burgemeester de gemeente vertegenwoordigen in bijeenkomsten met bewoners en ondernemers.

3 Wat hebben we daarvoor nodig?

3.1 Mijlpalen

Het gehele proces van het opstellen van een IVP 2016-2018 zal in 2015 worden doorlopen. Startende in april met deze startnotitie en eindigend met een IVP ter besluitvorming aan het einde van het jaar. Het proces om te komen van start tot IVP kent de volgende planning:

Processtap	Doorlooptijd	Geplande besluitvorming
Startnotitie +gebiedsscan	Mei 2015	Collegevergadering 12 mei 2015
Participatie	Januari – juni 2015	
Prioritering + analyse	Juli – augustus 2015	Collegevergadering 25 augustus 2015 Raadsinformatieavond 3 september 2015
IVP	September – november 2015	Collegevergadering 17 november 2015 Commissie ABZ 3 december 2015 Raadsvergadering 17 december 2015

3.2 Financiën

Voor het tot stand komen van het IVP is geen apart budget nodig. Binnen de lopende begroting is ruimte voor het faciliteren van verschillende bijeenkomsten. Het opstellen van het IVP zal gebeuren binnen de beschikbaar gestelde uren in de organisatie.

3.3 Communicatie

Tijdens het proces van opstellen van het IVP zijn er veel momenten waarop met externen contact wordt gemaakt. De communicatie is daarom van groot belang in dit proces. Via de wijknetwerken en enquête worden de verschillende partijen gevraagd om hun input. Telkens vanuit de vragen: wat kunt u zelf doen? Wat heeft u daarvoor nodig? Op de achtergrond speelt voor de gemeente de vraag: wat kunnen we leren uit deze reacties? Waar zit de energie in de stad om aan veiligheid te werken? En hoe benutten we deze?

